

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17323
Tarih : 06.04.2026

43086

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **06.04.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 2025 yıllık raporuna göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin onaylanmasından bu yana Türkiye hakkında denetime gelen toplam dosya sayısı 4.558, kapatılan dosya sayısı 4.113'tür. Buna karşılık öncü kararların toplam sayısı 454 olup bunların 311'i kapatılmış, 31 Aralık 2025 itibarıyla 143'ü Bakanlar Komitesi önünde beklemeye devam etmiştir. Bu dosyalardan biri de Dink/Türkiye kararıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 14 Eylül 2010 tarihli Dink/Türkiye kararında, Hrant Dink'e yönelik tehditler karşısında yaşam hakkının korunmaması, cinayete ilişkin etkili soruşturma yürütülmemesi, ifade özgürlüğünün ihlali ve etkili başvuru hakkı bakımından ihlaller tespit etmiştir. Karar 14 Aralık 2010 tarihinde kesinleşmiştir.

Dink dosyası Bakanlar Komitesi önünde hâlen kapanmış değildir. Avrupa Konseyi'nin Şubat 2026 tarihli artırılmış denetim tablosunda DINK (2668/07) dosyası açık dosya olarak yer almakta; dosyanın son olarak 1514. İnsan Hakları toplantısında (Aralık 2024) görüşüldüğü ve son bilgi tarihinin Ekim 2024 olduğu görülmektedir. Aynı tabloda dosyanın temel sorunu, yetkililerin bir gazetecinin yaşamını ve ifade özgürlüğünü koruyamaması, etkili soruşturma eksikliği ve "Türklüğü aşağılama" kapsamında yürütülen ceza soruşturması olarak gösterilmektedir.

16 Ekim 2024 tarihli MLSA Rule 9.2 bildiriminde, Türkiye'nin 5 Temmuz 2022 tarihli son eylem planına atıfla, Hrant Dink cinayetine ilişkin ceza süreçlerinin bir bölümünün zamanaşımı nedeniyle sonuçsuz kaldığı, bazı disiplin soruşturmalarının da zamanaşımı sebebiyle kapandığı aktarılmaktadır. Aynı çerçevede, Hrant Dink'in ifade özgürlüğüne ilişkin genel tedbirlerin Bakanlar Komitesi tarafından Altuğ Taner Akçam grubu bağlamında incelenmeye devam ettiği anlaşılmaktadır.

Türkiye'de gazetecilere yönelik ölümcül saldırılar ve bu saldırılara ilişkin cezasızlık sorunu, Musa Anter'den Gurbetelli Ersöz'e, Metin Göktepe'ye, Hrant Dink'ten Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'e uzanan olaylar, süreklilik gösteren yapısal bir mesele niteliği taşımaktadır. Dink dosyasının Bakanlar Komitesi önünde hâlen kapanmamış olması da gazetecilerin yaşam hakkının korunması, tehditler karşısında etkili önlem alınması ve saldırılar sonrasında bağımsız, ayrıntılı ve sonuç alıcı soruşturma yürütülmesi bakımından Türkiye'de devam eden yapısal eksiklikleri görünür kılmaktadır.

Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kılıç/Türkiye kararına yansıyan Susurluk raporunda Musa Anter cinayetine ilişkin iddialara yer verilmiş; aynı kararda 1993 tarihli TBMM Araştırma Komisyonu raporunda 908 faili meçhul öldürmeden, bunların 9'unun gazeteci öldürmesi olduğundan ve bölgede hesap verebilirlik eksikliğinden söz edildiği aktarılmıştır. AIHM'in Özgür Gündem/Türkiye kararında ise 1992-1994 arasında gazete çevresine yönelik öldürmeler, kayıplar, yaralanmalar, tehditler ve şiddet içeren daha geniş bir saldırı örüntüsü kayda geçirilmiştir. Bu nedenle Dink dosyası, yalnızca bir gazetecinin korunamaması değil; gazetecilere yönelik ölümcül saldırılar karşısında etkili soruşturmanın ve hesap verebilirliğin neden sağlanamadığının araştırılması gereken yapısal bir örnektir.

Gazetecilere yönelik ihlaller, yalnızca ölümcül saldırılar ve bu saldırılara ilişkin cezasızlıkla sınırlı değildir. Son yıllarda gazetecilerin haber faaliyetleri nedeniyle gözaltına alınmaları, tutuklanmaları, haklarında soruşturma ve kovuşturma yürütülmesi, protesto ve kamusal olayları izlerken fiziksel müdahaleye maruz kalmaları, yayıncı kuruluşlara idari yaptırımlar uygulanması ve dijital mecralara erişimin sınırlandırılması, ifade ve basın özgürlüğü ile toplumun haber alma hakkını birlikte etkileyen daha geniş bir baskı rejimine işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Dink/Türkiye kararında tespit edilen ihlallerin giderilmesi amacıyla Bakanlığınızca bugüne kadar hangi somut bireysel ve genel tedbirler alınmıştır?
2. Dink dosyasının Bakanlar Komitesi önünde hâlen açık bulunmasının başlıca nedenleri Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirilmektedir?
3. 16 Ekim 2024 tarihli MLSA Rule 9.2 bildiriminde, Türkiye'nin 5 Temmuz 2022 tarihli son eylem planına atıfla Hrant Dink cinayetine ilişkin bazı ceza ve disiplin süreçlerinin zamanaşımı nedeniyle sonuçsuz kaldığı aktarıldığına göre, bu durumun etkili soruşturma yükümlülüğü bakımından doğurduğu sonuçlara ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
4. Hrant Dink cinayetinde kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin ceza ve disiplin süreçlerinde ortaya çıkan zamanaşımı sorununun benzer dosyalarda tekrar etmemesi için Bakanlığınız herhangi bir mevzuat değerlendirmesi, uygulama değişikliği veya kurumsal çalışma yürütmekte midir?
5. Kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin disiplin ve ceza süreçlerinin etkili biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla Bakanlığınız tarafından hangi önlemler alınmıştır?
6. Bakanlığınız, Dink dosyasında AIHM'in işaret ettiği üzere kamu görevlilerinin eylem ve ihmallerine ilişkin soruşturmaların bağımsız, ayrıntılı ve sonuç alıcı biçimde yürütülmesini sağlamak için Cumhuriyet başsavcılıklarına veya ilgili adli birimlere yönelik herhangi bir genelge, talimat ya da koordinasyon mekanizması işletmekte midir?
7. Hrant Dink'in ifade özgürlüğüne ilişkin genel tedbirlerin Altuğ Taner Akçam grubu bağlamında incelendiği dikkate alındığında, ifade özgürlüğünün benzer biçimde cezalandırılmaması için Bakanlığınız bünyesinde hangi mevzuat değerlendirmeleri veya uygulama çalışmaları yapılmıştır?
8. Bakanlığınız, gazetecilere yönelik yaşam tehdidi bulunan durumlarda koruyucu mekanizmaların zamanında ve etkili biçimde işletilmesini sağlamak amacıyla son beş yılda hangi yargısal veya kurumsal adımları atmıştır?
9. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kılıç/Türkiye kararına yansıyan Susurluk raporunda Musa Anter cinayeti hakkında yer verilen iddialar ile aynı kararda aktarılan 1993 tarihli TBMM Araştırma Komisyonu raporunda gazeteci cinayetleri ve hesap verebilirlik eksikliğine ilişkin tespitler karşısında, Bakanlığınız gazetecilere yönelik öldürmelerde cezasızlığın önlenmesi için özel bir çalışma yürütmekte midir?

10. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Özgür Gündem/Türkiye kararında kayda geçen öldürme, yaralama, tehdit ve şiddet örüntüsü ile Dink/Türkiye kararındaki ihlaller birlikte değerlendirildiğinde, Bakanlığınız Türkiye'de gazetecilere yönelik saldırılar ve bu saldırılara ilişkin etkisiz soruşturma sorununu yapısal bir mesele olarak görmekte midir?
11. Şubat 2026 tarihli artırılmış denetim tablosunda Dink dosyası bakımından son bilgi tarihinin Ekim 2024 olarak görünmesi karşısında, Bakanlar Komitesi'ne bu tarihten sonra ayrıca bilgi, eylem planı, eylem raporu veya tamamlayıcı görüş sunulmuş mudur? Sunulmuşsa bunların içeriği nedir?
12. AİHM kararına rağmen Dink dosyasının Bakanlar Komitesi önünde hâlen kapanmamış olması karşısında, Bakanlığınızın bu dosyanın icrası bakımından öngördüğü somut takvim nedir?
13. Bakanlığınızın kayıtlarına göre, halen ceza infaz kurumlarında gazetecilik faaliyetiyle bağlantılı soruşturma veya kovuşturma süreçleri kapsamında tutuklu bulunan gazeteci sayısı kaçtır?
14. Bakanlığınızın kayıtlarına göre, halen ceza infaz kurumlarında gazetecilik faaliyeti nedeniyle hükümlü olarak bulunan gazeteci sayısı kaçtır?
15. Kamusal olayları, protestoları veya kolluk müdahalelerini izleyen gazetecilerin gözaltına alınmaması, haber takibinin engellenmemesi ve fiziksel şiddete maruz bırakılmaması amacıyla Bakanlığınızın Cumhuriyet başsavcılıkları ve kolluk birimleriyle eşgüdüm içinde oluşturduğu özel bir güvence veya protokol var mıdır?
16. Gazetecilerin haber takibi sırasında kullandıkları sosyal medya hesapları, haber içerikleri, dijital yayınları veya internet sitelerine yönelik erişim engeli, içerik çıkarma ya da hesap blokesi tedbirleri konusunda Bakanlığınızın tuttuğu bir veri var mıdır? Varsa son beş yıl itibarıyla bu sayı nedir?
17. Protesto, toplumsal olay ve kamu düzenine ilişkin gelişmeler sırasında toplumun haber alma hakkının korunması amacıyla, gazetecilerin olay yerlerine erişimi ve bilgi toplama faaliyetlerinin engellenmemesi konusunda Bakanlığınızca alınmış özel bir tedbir bulunmakta mıdır?
18. Bakanlığınız, gazetecilere yönelik öldürme, tehdit, gözaltı, tutuklama, yargılama, erişim engeli ve yayın kısıtlaması biçimindeki ihlalleri birlikte izleyen, bu alandaki verileri düzenli olarak kamuoyuyla paylaşan bir mekanizma kurmayı düşünmekte midir?